

dr hab. Szymon Krzeszowiec, Prof. AM
Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka,
specjalność - skrzypce

██████████@gmail.com

Recenzja pracy doktorskiej mgr Kamili Wąsik-Janiak

Zleceniodawca recenzji

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, Dziekan Wydziału Instrumentalnego, prof. Tomasz Strahl. Zlecenie podjęte na podstawie **Ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki muzycznej** (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami). W świetle w.w. Ustawy, Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej - instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mnie recenzentem pracy doktorskiej Pani mgr Kamili Wąsik-Janiak.

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani Kamila Wąsik-Janiak urodziła się w 1986 roku w Lublinie. Edukację muzyczną rozpoczęła w 1993 roku w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej im. Tadeusza Szeligowskiego w Lublinie. Od 2000 roku kontynuowała naukę w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II st. im. Feliksa Nowowiejskiego w Gdańsku, w klasie skrzypiec Jerzego Hazuki. W roku 2005 rozpoczęła studia w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie prof. Romana Lasockiego, które ukończyła w 2010 roku z wynikiem celującym, otrzymując medal *Magna cum Laude* dla najlepszego absolwenta UMFC.

Swoje umiejętności wiolinistyczne Pani Wąsik-Janiak doskonaliła biorąc udział w kursach mistrzowskich prowadzonych przez takich pedagogów jak Mirosław Ławrynowicz, Marina Jaszwilli, Wanda Wiłkomirska, Igor Frołow, Konstanty Andrzej Kulka, czy Krzysztof Węgrzyn.

Doktorantka uczestniczyła w wielu międzynarodowych i ogólnopolskich konkursach skrzypcowych. Do Jej najważniejszych osiągnięć na tym polu należą:

III nagroda – II Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. G. Ph. Telemanna,
Poznań 2001

II nagroda – IV Ogólnopolski Konkurs Skrzypcowy Pamięci A. Januszajtis,
Gdańsk 2001

II nagroda - V Ogólnopolski Konkurs Młodych Skrzypków im. St. Serwaczyńskiego,
Lublin 2002

V nagroda – XXX Ogólnopolskim Konkursie Bachowskim im. St. Hajzera,
Zielona Góra 2004

V nagroda – XI Internationaler Wettbewerb fuer Violine,
Kloster Schoental (Niemcy) 2005

II nagroda- IX Międzynarodowy Konkurs Młodych Skrzypków im. K. Lipińskiego
i H. Wieniawskiego, Lublin 2006

I nagroda- VII Międzynarodowy Konkurs im. K. Szymanowskiego,
Łódź 2009

Za swoje osiągnięcia skrzypaczka była wielokrotnie nagradzana stypendiami, m.in. Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Stypendium Krajowego Funduszu Na Rzecz Dzieci, Stypendium Prezydenta Miasta Gdańska, Stypendium Societe Generale oraz stypendium programu "Młoda Polska" w 2007 r.

Pani Wąsik-Janiak dokonała archiwalnych nagrań dla Polskiego Radia i Telewizji oraz dla wytwórni DUX - 64. *Międzynarodowy Festiwal Chopinowski Duszniki Zdrój*, wzięła także udział w nagraniu płyty pt. *Diverso* dla Wydawnictwa UMFC w 2012 r.

Doktorantka prowadzi bogate życie koncertowe. Występowała jako solistka z większością orkiestr filharmonicznych w Polsce, pod dyrekcją takich mistrzów batuty jak m. in.: Tomasz Bugaj, Czesław Grabowski, Wojciech Michniewski, Jerzy Salwarowski, Mirosław Jacek Błaszczak, Jerzy Swoboda, Sławek A. Wróblewski, Jan Miłosz Zarzycki, Zygmunt Rychert, Michał Klauza, Wojciech Rajski.

Skrzypaczka brała udział w takich festiwalach muzycznych, jak Festiwal Prawykonawców w Katowicach, Festiwal Konkursów Muzycznych w Bydgoszczy, 64. Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach Zdrój, Westdeutsche Rundfunk Musikfest w Muenster, International Student Festival Kyoto, Mistrzowie Polskiej Wiolinistyki w Zielonej Górze, Festiwal Wiolinistyczny im. Bronisława Hubermana w Częstochowie. Dokonała również kilku prawykonawców muzyki współczesnej.

Poza działalnością artystyczną, kandydatka dużą wagę przykładła do pracy pedagogicznej. Jest związana pracą etatową z Uniwersytetem Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, gdzie od 2010 roku pracuje na stanowisku asystenta. W latach

2012-2013 pełniła także funkcję sekretarza Katedry Instrumentów Smyczkowych.

Pani Kamila Wąsik-Janiak jest oceniana przez środowisko akademickie jako osoba bardzo zaangażowana w wykonywanie swoich dydaktycznych obowiązków. Studenci, z którymi pracuje reprezentują wysoki poziom wykonawczy i często osiągają znakomite rezultaty podczas przesłuchań i konkursów muzycznych.

Ocena pracy

Praca doktorska Pani mgr Kamili Wąsik-Janiak pt. ***Twórcza rola wykonawcy w ukazaniu bogactwa środków artystycznego wyrazu w polskiej sonacie skrzypcowej, na przykładzie sonat Ignacego Jana Paderewskiego, Karola Szymanowskiego i Grażyny Bacewicz*** składa się z dzieła artystycznego w formie zapisu na płycie CD oraz jego opisu.

Swoim dziełem artystycznym Artystka składa hołd wybitnym kompozytorom, sięgając po najważniejsze polskie sonaty skrzypcowe, powstałe na przestrzeni 70. lat między rokiem 1880 (Sonata a-moll op. 13 Ignacego Jana Paderewskiego), a rokiem 1949 (IV Sonata Grażyny Bacewicz). Całość nagrania dopełnia Sonata d-moll op. 9 Karola Szymanowskiego.

Chronologicznie zaplanowany układ utworów na płycie rozpoczyna wykonanie Sonaty Paderewskiego, nagrane wspólnie z pianistą Bartoszem Bednarczykiem. Dramaturgia utworu w każdej z jego części wymaga od wykonawcy nasyconego brzmienia, które w ujęciu Pani mgr Wąsik-Janiak przykuwa uwagę już od pierwszych taktów partytury.

Soczystość dźwięku skrzypaczki w połączeniu z intensywnym *vibrato*, daje efekt idealny w interpretacji tego na wskroś romantycznego dzieła. Artystka udowadnia, że potrafi świadomie dopasować kolorystykę brzmienia i wolumen instrumentu, aby logicznie poprowadzić narrację wszystkich trzech części sonaty. Odwołując się do głównego zagadnienia niniejszej dysertacji, wykonawcy z dużą kreatywnością odczytują zamysły kompozytorskie Paderewskiego. Idealne dopasowanie i egzekwowanie środków artystycznego wyrazu, gwarantuje tu interpretację na najwyższym poziomie. Godnym podkreślenia jest także umiejętność współpracy obojga instrumentalistów, którzy świetnie splatają swe autonomiczne partie w znakomicie wyważoną, kameralną jedność. Spośród wielu wykonań Sonaty op. 13 uważam interpretację duetu Wąsik-Janiak/Bednarczyk za jedną z najciekawszych prób odczytania utworu Paderewskiego w historii polskiej fonografii.

Rejestracja dźwiękowa Sonaty d-moll op. 9 Karola Szymanowskiego, potwierdza świetne wyczucie wczesnego stylu kompozytora przez Doktorantkę. Mnogość sposobów władania smyczkiem, zarówno pod kątem artykulacyjnym jak i barwowym, potwierdza wysokie kwalifikacje instrumentalne Pani Kamili Wąsik-Janiak oraz świadczy o wrodzonej subtelności w kreowaniu warstwy dźwiękowej utworu oraz Jej wyjątkowej wrażliwości muzycznej. Wartość narracja skrajnych części Sonaty w wykonaniu skrzypaczki jest

prowadzona w sposób niezwykle przemyślany i przekonujący. Dzięki różnorodności stosowanych zabiegów agogicznych, dynamicznych oraz precyzji rytmicznej i dużej energii wykonawczej, gry skrzypaczki słucha się z zaciekawieniem i dużą przyjemnością. Towarzysząca jej pianistka Karolina Nadolska znakomicie partneruje skrzypaczce, choć słuchając odczuwam lekki niedosyt operowania barwą instrumentu w porównaniu z grą Bednarczyka.

Wieńcząca dzieło artystyczne Doktorantki IV Sonata Grażyny Bacewicz, jest jednym z najciekawszych utworów na skrzypce i fortepian kompozytorki, której twórczość od kilku lat przeżywa prawdziwy renesans. Powstają kolejne nagrania jej dzieł kameralnych i symfonicznych, do których częściowo można zaliczyć omawianą płytę.

Język kompozytorski Bacewicz, pomimo zastosowania komfortowych i praktycznych rozwiązań wykonawczych przez kompozytorkę-skrzypaczkę, wymaga nie lada umiejętności technicznych, których idealna realizacja jest kluczem do prawidłowego odczytania tekstu utworu. Po raz kolejny Pani Wąsik-Janiak udowadnia swoje wysokie kompetencje, z powodzeniem realizując zalecenia twórczyni Sonaty, przy jednoczesnym autorskim podejściu w kreowaniu ostatecznego kształtu utworu. Zastosowane tu rozmaite sposoby wydobywania dźwięku o szerokiej palecie barw, a także zróżnicowane rodzaje wibracji i świadome stosowanie rozwiązań agogicznych, potwierdzają klasę skrzypaczki. Wspólnie z partnerującą Jej pianistką Aleksandrą Dallali, prezentuje w pełni przekonującą interpretację Sonaty, daleką od odtwórczego minimum niektórych dostępnych na rynku wykonań.

Część opisowa znakomicie koresponduje z dziełem artystycznym. Autorka na wstępie przybliżyła dzieje sonaty skrzypcowej w kontekście historycznym. Analizuje wpływ arcydzieł muzyki europejskiej XIX i XX wieku na twórczość polskich kompozytorów i próbuje określić rangę omawianych sonat na tle innych utworów gatunku. Ciekawym graficznie rozwiązaniem jest umieszczenie w pracy tabeli zawierającej chronologiczną listę najważniejszych sonat literatury skrzypcowej. Studiowanie tabeli świetnie obrazuje rangę formy sonatowej w literaturze wiolinistycznej. Kolejny rozdział przynosi opis roli wykonawcy w kreacji utworu muzycznego. Doktorantka skrupulatnie przedstawia tu możliwości stosowania środków artystycznego wyrazu oraz wyjaśnia na czy polega ich prawidłowy dobór w odniesieniu do wykonawstwa muzyki skrzypcowej. Przy okazji dowiadujemy się jak szeroką paletą możliwości wydobywania dźwięku może dysponować zaawansowany technicznie skrzypek. W dalszej części dysertacji Autorka dokonuje gruntownej analizy prezentowanych utworów, pod kątem czynników mających wpływ na sposoby kształtowania ich interpretacji. Pracę uzupełniają liczne spostrzeżenia własne Doktorantki, dotyczące sposobów odczytania poszczególnych fragmentów utworów. Obejmują one propozycje autorskich rozwiązań technicznych, w oparciu o Jej osobiste przemyślenia i doświadczenia estradowe, a także tradycję wykonawczą utworów. Obszerna, blisko stustronicowa praca napisana jest bardzo przejrzystym językiem. Autorka formułuje swoje wnioski w sposób przekonujący i logiczny.

Odpowiedzialność wykonawcy na kształt dzieła muzycznego była od zawsze powodem do dyskusji pomiędzy kompozytorami i artystami. Jakikolwiek próby uzurpowania sobie roli nadrzędnej w procesie powstawania utworu przez jednych czy drugich kończą się zwykle konfliktem. Założenie, że do „ożywienia” utworu niezbędny jest wykonawca, wielu kompozytorów traktuje jako zło konieczne, dyktując im wszelkie rozwiązania interpretacyjne. Coraz częściej mówimy jednak o twórczej roli instrumentalisty i ogromnym wpływie jaki posiada na dalsze losy dzieła. To właśnie kreatywność wykonawców odgrywała często olbrzymią rolę w ugruntowaniu ponadczasowej pozycji niektórych arcydzieł w historii literatury muzycznej. Podjęty przez Doktorantkę temat jest w moim odczuciu bardzo istotny, ponieważ zrywa z marginalną, odtwórczą rolą wykonawcy, postrzeganego często jako mechanicznego pośrednika, potrzebnego do odtworzenia zapisanych na pięciolinii dźwięków i kompozytorskich poleceń. Tak przecież fascynujący w zawodzie estradowego muzyka element kreatywności ma w sposób unikatowy wpływ na ostateczny kształt każdego utworu. Tylko od poziomu wiedzy, wyobraźni, zaawansowania warsztatu instrumentalnego wykonawcy i umiejętności doboru środków artystycznego wyrazu zależą losy niemego zapisu nutowego. Doktorantka w sposób wyczerpujący opisuje powyższe zagadnienie, a na potwierdzenie swych słów niezwykle kreatywnie podchodzi do interpretacji prezentowanych sonat.

Konkluzja

Pani mgr Kamila Wąsik-Janiak jest artystką, mającą w swoim dorobku wiele nagród na prestiżowych konkursach skrzypcowych, występy solowe z wieloma orkiestrami symfonicznymi oraz wieloletnie doświadczenia pedagogiczne. Wysokie kompetencje wykonawcze Doktorantki i pasja w uprawianiu dydaktyki, świetnie rokują na jej przyszłość artystyczno-naukową. Należy podkreślić, że praca doktorska pani Kamili Wąsik-Janiak w sposób twórczy i wyczerpujący przedstawia zagadnienie będące jej tematem. Nagranie dokonane przez Doktorantkę jest stojącą na bardzo wysokim poziomie artystycznym, autorską koncepcją interpretacyjną. Jego połączenie z wnikliwym opisem, świadczącym o głębokiej wiedzy i świadomości autorki, tworzy pracę spójną i kompletną.

Niniejszym stwierdzam, że Doktorantka rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i spełniła bez zastrzeżeń wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o *stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki*.

Oświadczam, że pracę doktorską mgr Kamili Wąsik-Janiak przyjmuję.

Katowice, 17 września 2018

